

Ölands botaniska förening lämnar följande yttrande angående Borgholms kommuns förtydligade översiktsplan för Rälla-Stora Rör med omgivningar

Rälla Tall är unikt på Öland med sina mäktiga och sandiga isälvsavlagringar, sin höga skogsklädda brant och de källor som springer fram i brantens nedre del. Att förtäta bebyggelsen såsom föreslagits kommer att förta området "vildmarkskaraktär". Som kommunen själva påpekat i sin utredning är den främsta anledningen till att turister besöker ön just dess unika natur. Samma sak gäller för de personer som väljer att flytta hit permanent. Att i detta läge exploatera bort det unika kan inte vara någon god affärsidé för kommunen.

Vi har tagit del av den naturinventering av Rälla Tall-området som gjorts av Pronatura inom område 63 (tallskogen söder Rälla ljunghed) finns flera bestånd (inte bara ett) av den rödlistade arten ryl *Chimaphila umbellata*. Den är placerad i hotkategorin VU (sårbar) vilket gör att den bedöms löpa hög risk att dö ut. Flera av de nyligen avslutade inventeringsprojekten (Skåne, Uppland) har visat att ryl är en av de arter som minskat allra mest. Ryl växer i gles tallskog som uppnått en viss ålder och där täckande markskikt av gräs eller ris till stor del saknas. Detta är en naturtyp som är hotad i dagens moderna skogsbruk. (Att då klassa området med flera förekomster av arten som enbart "3" när det gäller naturvärden tycker vi är fel. Åtminstone bör det klassas som "2" dvs. högt naturvärde. Även revlumner *Lycopodium annotinum*, en sällsynt art på Öland, växer i skogen. Område 64 söderut hyser också en förekomst av ryl (framgår inte i rapporten).

Områdets svampar är till stora delar okända men kan förväntas hysa flera på Öland ovanliga arter. Den rödlistade arten fjällig stjärkröksvamp *Tulostoma fimbriatum*, hotkategori EN (starkt hotad dvs. löper mycket hög risk att dö ut), är funnen nära vägen i område 5 (i Pronaturas utredning). En närmare undersökning skulle med säkerhet avslöja flera intressanta och ovanliga arter inom Rälla Tall.

När det gäller bebyggelsen öster om väg 136 har vi inga synpunkter.

När det gäller bebyggelsen väster om väg 136 tycker vi att den inte bör fullföljas i någon del.

Vi lämnar följande mer specifika synpunkter.

Bebyggelseområde 1 och 2 (Ekerums Golf & Resort). Det är bra att man vill bevara grusvägar men vi vänder oss mot att strandskyddet ska avskaffas. Att hävda att allmänheten lättare skulle få tillgång till stranden om området bebyggs är taget ur luften. Erfarenheten av annan strandnära bebyggelse på Öland förskräcker. Privata bryggor och pirar, staket och annat som stänger ute allmänheten kan komma i nästa steg.

Område 10 faller rimligen också inom strandskyddet, samma gäller som ovan. Denna bebyggelse skulle försvåra för allmänheten att ta sig ner mot stranden.

I område 11 skulle husen komma att ligga ca 100 m från vattnet. Att hävda att bebyggelsen är avsedd för turiständamål och därför skulle stå tom stor del av året tror vi inte på. Många av "fridhusen" på Öland bebos åtminstone under större delen av året av personer skrivna på annan ort som nyttjar

kommunens service. Hur kan det anses att 15-20 andelslägenheter inte skulle bidra till att ingreppet i kustlinjen skulle öka jämfört med dagens enda fiskartorp?

Område 3 Hur ska området med högt naturvärde (område 1 (i Pronatura) i anslutning till bebyggelsen kunna skyddas? Att hänvisa till en kommande utredning låter inte betryggande. Dessutom växer den rödlistade arten trubbstarr *Carex obtusata* (område 11 (i Pronatura) alldeles i närheten. Den är rödlistad i hotkategori EN (starkt hotad). Öland hyser merparten av det svenska beståndet för den rara arten. Den växer i sandiga, grusiga miljöer med glest växttäckning. En omläggning/breddning av vägen skulle spoliära beståndet.

Område 12 ligger också inom strandskydd. Dessutom är området sankt och flera mindre källflöden passerar. Har man tänkt att dränera dem helt för att göra området möjligt att bebygga?

Område 13 ligger också inom strandskydd, samma gäller som ovan.

Område 14 A bedömer vi hyser höga naturvärden p.g.a rik förekomst av ryl, därför bör ingen exploatering ske.

Att lämna det lilla området 71 (i Pronatura utredning) oexploaterat p.g.a rik förekomst av ryl tycker vi inte är tillräckligt. En så liten tallskog kommer att vara känslig för stormar. Dessutom riskerar den att bli avstjälpningshögd för diverse trädgårdsavfall från de närbelägna husen vilket skulle få förödande konsekvenser för rylen. Därför bör inte området 14 C i anslutning till skogen med rylen bebyggas.

Sammanfattningsvis tycker vi illa om förslaget som skulle göra oåterkalleliga ingrepp i ett unikt naturområde på Öland. Vi tar starkt avstånd från den strandnära bebyggelsen. Dessutom motsätter vi oss kraftfullt ingrepp i biotopen för de utrotningshotade arterna ryl, trubbstarr och fjällig stjälnkröksvamp.

Gårdby 2009-08-02



Ulla-Britt Andersson

ordförande Ölands botaniska förening

Kummelvägen 12

386 92 Färjestaden

0705-36 78 36